

OBSAH

Od autorů	5
Úvodní slovo o marxisticko-leninském světovém názoru	7

ODDÍL I

FILOSOFICKÉ ZÁKLADY MARXISTICKO-LENIN- SKÉHO SVĚTOVÉHO NÁZORU	13
--	----

Kapitola 1. FILOSOFICKÝ MATERIALISMUS	13
--	-----------

1. <i>Vývoj pokrokové materialistické vědy v boji proti reakci a nevědomosti</i>	13
--	----

2. <i>Materialismus a idealismus</i>	15
--	----

Živelný materialismus — 16. Materialismus je pokroková filosofie — 17.
Dialektický a historický materialismus je nejvyšším stupněm ve vývoji
filosofického myšlení — 19.

3. <i>Co je to hmota ve filosofickém smyslu?</i>	22
--	----

4. <i>Všeobecné formy bytí materiálního světa</i>	24
---	----

Věčný pohyb v přírodě — 24. Formy pohybu hmoty — 25. Prostor a čas
— 26. O lidech, kteří popírají objektivní existenci prostoru a času — 27.

5. <i>Vědomí je vlastnost zvláštním způsobem organizované hmoty</i>	29
---	----

Lidské myšlení je výsledkem vývoje živé hmoty — 29. Význam práce
a řeči ve vývoji lidského myšlení — 31. Vědomí je vlastnost mozku — 32.

6. <i>Nepřátelé filosofického materialismu</i>	33
--	----

Objektivní idealismus — 34. Subjektivní idealismus — 35. Pokus vy-
tvořit „třetí“ linii ve filosofii — 36. Kořeny idealismu — 39.

7. <i>Současná buržoazní filosofie</i>	40
Filosofie proti rozumu — 41. Zdánlivá „filosofie vědy“ — 44. Obnovování středověké scholastiky — 47.	
8. <i>V boji za vědecký světový názor</i>	51
Kapitola 2. MATERIALISTICKÁ DIALEKTIKA	54
1. <i>Všeobecná souvislost jevů</i>	57
Souvislost příčiny a účinku — 57. Proti idealistickému pojetí přičinnosti — 58. O vzájemném působení — 60. Nutnost a zákon — 61. Nutnost a nahodilost — 62. Determinismus a soudobá věda — 64.	
2. <i>Kvantitativní a kvalitativní změny v přírodě a ve společnosti</i>	67
Kvalitativní a kvantitativní určenost věcí — 67. Přejchod kvantitativních změn v kvalitativní — 70. Co je to skok — 71. Proti metafysickému pojetí vývoje — 72.	
3. <i>Rozdvojení na protiklady jako hlavní zdroj vývoje</i>	73
Z dějin dialektiky — 74. Dialektický rozpor a jeho všeobecný charakter — 75. Vývoj jako boj protikladů — 76. Rozpor je vždy konkrétní — 77. Antagonistické a neantagonistické rozpory — 78. Jak zkrlesují dialektiku ideologové buržoazie — 80.	
4. <i>Dialektický vývoj od nižšího k vyššímu</i>	81
Dialektická negace — 82. Posloupnost ve vývoji — 83. Vzestupný charakter vývoje — 84.	
5. <i>Dialektika jako metoda poznání a přetváření světa</i>	85
Význam dialektiky pro vědu a praxi — 86. O tvůrčí aplikaci dialektiky — 87.	
Kapitola 3. TEORIE POZNÁNÍ	89
1. <i>Praxe jako základ a cíl poznání</i>	89
O jednotě teorie a praxe — 91.	
2. <i>Poznání jako odraz objektivního světa</i>	94
Proti agnosticizmu — 95.	
3. <i>Učení o pravdě</i>	97
Objektivní pravda — 97. Cesta poznání — 98. Počítky jsou obrazy věcí a jejich vlastností — 98. Myšlení je poznání podstaty jevů — 100. Nekonečné poznání nekonečného světa — 102. Absolutní a relativní pravda — 103. Dialektická jednota absolutní a relativní pravdy — 106. Konkrétnost pravdy — 107. Význam marxistického učení o pravdě pro vědu a praxi — 108.	

Sovětská moc — 550. Lidová demokracie — 552. Mohou vzniknout jiné formy moci dělnické třídy — 556.

Kapitola 22. HLAVNÍ EKONOMICKÉ ÚKOLY PŘECHODNÉHO OBDOBÍ OD KAPITALISMU K SOCIALISMU 559

1. *Čím začíná moc dělnické třídy?* 560
Znárodnění velkého průmyslu, dopravy a bank — 560. Konfiskace velkého pozemkového vlastnictví — 562. Co získávají pracující ihned po uchopení moci — 564.
2. *Cesty k likvidaci vícesektorovosti hospodářství* 566
Tři hlavní sektory přechodného období — 566. Vytváření hospodářského spojení mezi městem a venkovem — 569. Výrobní združstevňování rolnických hospodářství — 572. Odstraňování kapitalistických živlů v průmyslu — 577.
3. *Socialistická industrializace* 579
4. *Výsledky přechodného období* 583

Kapitola 23. HLAVNÍ RYSY SOCIALISTICKÉHO VÝROBNÍHO ZPŮSOBU 586

1. *Společenské vlastnictví a jeho formy* 587
Státní vlastnictví za socialismu — 587. Reformistické a revizionistické zkreslování podstaty společenského vlastnictví — 588. Družstevně kolchozní vlastnictví — 590.
2. *Hlavní cíl socialistické výroby* 592
3. *Plánovitý rozvoj národního hospodářství* 594
Zákon plánovitého, proporcionálního rozvoje národního hospodářství — 594. Úkoly a metody plánování — 597.
4. *Zbožní výroba a zákon hodnoty za socialismu* 599
Zvláštnosti socialistické zbožní výroby — 599. Zákon hodnoty za socialismu — 601. Zákon hodnoty a plánování — 603.
5. *Práce za socialismu* 604
Nový charakter společenské práce — 605. Nepřetržitý růst produktivity práce — zákon socialistické ekonomiky — 606. Zásada rozdělování podle práce — 608.
6. *Socialistická rozšířená reprodukce* 608
Podstata socialistické reprodukce — 609. Jak se využívá úhrnného společenského produktu — 611.

Kapitola 24. SPOLEČENSKÁ, POLITICKÁ A KULTURNÍ TVÁŘ- NOST SOCIALISTICKÉ SPOLEČNOSTI	614
1. <i>Socialistická demokracie</i>	614
Společnost sprátených pracujících tříd — 615. Změny ve funkcích státu — 619. Rozšiřování politických a sociálních práv pracujících — 621.	
2. <i>Družba národů socialistické společnosti</i>	627
3. <i>Kultura socialistické společnosti</i>	630
Kulturní revoluce je jednou z nejdůležitějších součástí socialistické přestavby — 630. Kultura pro lid — 634.	
4. <i>Socialismus a osobnost</i>	637
Osobnost se osvobozuje s osvobozením pracujících mas — 637. Spojování osobních zájmů se zájmy společnosti — 638.	
5. <i>Hybné síly vývoje socialistické společnosti</i>	640
Kapitola 25. SVĚTOVÁ SOCIALISTICKÁ SOUSTAVA	645
1. <i>Historické zvláštnosti vzniku světové socialistické soustavy</i> ...	645
Cesty a metody vytváření dvou soustav — 646.	
2. <i>Zásady vzájemných vztahů mezi socialistickými státy (socialistický internacionalismus)</i>	648
Každá socialistická země je svrchovaným státem — 650. Jednota a vzájemná pomoc — 651. Překonávání přežitků nacionalismu — 652.	
3. <i>Rozvoj světového socialistického hospodářství</i>	655
Ekonomické zákonitosti světového socialistického hospodářství — 657. Mezinárodní socialistická dělba práce — 658. Charakter hospodářských styků uvnitř světového socialistického hospodářství — 661.	
4. <i>Hospodářské styky socialistických zemí s jinými zeměmi</i>	663
Kapitola 26. OBDOBÍ PŘECHODU OD SOCIALISMU KE KOMUNISMU	666
1. <i>Leninská generální linie strany v nové etapě</i>	667
2. <i>Vytvoření materiálně technické základny komunismu</i>	671
Komplexní mechanizace a automatizace výroby — 672. Nová výrobní odvětví — 674. Rozvoj energetiky — 675. Technická revoluce v zemědělství — 676. Rostoucí úloha vědy — 678. Zdokonalování organizace výroby — 680. Změna charakteru práce — 681.	
3. <i>Postupné zanikání třídních a jiných sociálních rozdílů</i>	683
Cesta k jednotnému společenskému vlastnictví — 683. Překonávání	

rozdílů mezi městem a vesnicí — 686. Postupné splývání fyzické a duševní práce — 689. Odstranění pozůstatků nerovnosti v postavení ženy — 691. Zdokonalování systému rozdělování — 693.	
4. <i>Komunistická výchova pracujících</i>	696
Růst vzdělanosti a kultury — 696. Růst komunistické ideovosti — 699. Učit se pracovat a žít komunisticky — 701.	
5. <i>Rozvoj socialistické demokracie</i>	703
Hlavní zaměření rozvoje socialistické demokracie — 703. Postoupení řady státních funkcí veřejným organizacím — 706. O podmínkách odumírání státu — 708. Marxisticko-leninská strana v období přechodu ke komunismu — 710.	
6. <i>Mezinárodní význam komunistické výstavby v SSSR</i>	714
Perspektivy hospodářského soutěžení SSSR s kapitalistickými zeměmi — 714. Rovnoměrný postup socialistických zemí ke komunismu — 716. Vliv úspěchů komunistické výstavby na světový vývoj — 719.	
Kapitola 27. O KOMUNISTICKÉ SPOLEČNOSTI	721
1. <i>Společnost všeobecného blahobytu a hojnosti</i>	722
2. <i>Každý podle svých schopností</i>	725
3. <i>Každému podle jeho potřeb</i>	727
4. <i>Svobodný člověk ve svobodné společnosti</i>	730
Rovnost a svoboda — 730. Rozkvět osobnosti — 732. Organizované společenství všestranně vyspělých lidí — 733.	
5. <i>Mír a přátelství, spolupráce a sblížení národů</i>	735
6. <i>Další perspektivy komunismu</i>	737

4. <i>Praxe je kritériem pravdy</i>	109
Pragmatismus je filosofií velkobyznysu — 112.	
5. <i>Nutnost a lidská svoboda</i>	114

ODDÍL II

MATERIALISTICKÉ POJETÍ DĚJIN	117
Kapitola 4. PODSTATA HISTORICKÉHO MATERIALISMU	117
1. <i>Revoluční převrat v názorech na společnost</i>	117
2. <i>Výrobní způsob jako materiální základ života společnosti</i> ...	120
Jak se rozvíjí výroba? — 122. Vzájemné působení výrobních sil a výrobních vztahů — 123.	
3. <i>Základna a nadstavba</i>	124
4. <i>Dějiny jako vývoj a střídání společenskoeconomických formací</i>	127
Prvobytně pospolný řád — 128. Otrokářský řád — 129. Feudální řád — 131. Kapitalistický řád — 134. Socialistický řád — 135.	
5. <i>Historická zákonitost a uvědomělá činnost lidí</i>	137
Jak působí sociální zákony? — 137. Úloha idejí ve vývoji společnosti — 139. Živelnost a uvědomělost ve společenském vývoji — 140. Ovládnutí zákonů společenského vývoje — 142.	
6. <i>Neudržitelnost buržoazní sociologie</i>	143
Strach před zákony dějin — 143. Psychologická teorie společnosti — 144. Popis proti vysvětlení — 145. Sociální darwinismus jako překrucování historických zákonů — 146.	
7. <i>Význam materialistického pojetí dějin pro jiné společenské vědy a pro společenskou praxi</i>	147
Historický materialismus a společenské vědy — 147. Vědecké předvídání — 148. Historický materialismus a praxe dělnického hnutí — 149.	
Kapitola 5. TŘÍDY, TŘÍDNÍ BOJ A STÁT	151
1. <i>Podstata třídních rozdílů a vztahů mezi třídami</i>	151
Třída a národ — 152. Rozdělení společnosti na třídy jako historicky přechodný jev — 154. Třídní struktura společnosti — 155. Třídy buržoazní společnosti — 156.	
2. <i>Stát jako nástroj třídní nadvlády</i>	158
Původ a podstata státu — 158. Typy a formy státu — 159. Buržoazní stát — 161.	

3. <i>Třídní boj jako hybná síla vývoje vykořisťovatelské společnosti</i>	162
Zákonitost třídního boje — 162. Sociální revoluce — 163. Charakter a hybné síly sociální revoluce — 164. Tvůrčí úloha sociální revoluce — 164.	
4. <i>Základní formy třídního boje proletariátu</i>	166
Ekonomický boj — 166. Ideologický boj — 167. Politický boj — 170. Proletářská revoluce — 172.	
Kapitola 6. ÚLOHA LIDOVÝCH MAS A OSOBNOSTI V DĚJINÁCH	176
1. <i>Lidové masy jsou tvůrci dějin</i>	177
Výrobní činnost lidových mas jako rozhodující podmínka života a vývoje společnosti — 177. Lidové masy a politika — 177. Úloha lidových mas ve vývoji kultury — 179. Význam marxistické poučky o rozhodující úloze lidových mas v dějinách — 181.	
2. <i>O úloze osobnosti v dějinách</i>	182
Činnost vůdců jako nutná složka historického procesu — 182. V čem je síla význačných historických osobností? — 183. Společenská potřeba a velcí lidé — 184. Kult osobnosti odporuje marxismu-leninismu — 185.	
3. <i>Úloha lidových mas v současném společenském a politickém životě</i>	189
Rostoucí úloha lidových mas v politice — 189. Lidové masy jsou rozhodující politickou silou dneška — 190.	
Kapitola 7. SPOLEČENSKÝ POKROK	195
1. <i>Vzestupný charakter společenského vývoje</i>	195
Kritéria pokroku — 195. Ideologové imperialistické buržoazie jsou nepřáteli pokroku — 197.	
2. <i>Společenský pokrok ve vykořisťovatelské společnosti a za socialismu</i>	200
Rozpory pokroku za kapitalismu — 201. Pokrok za socialismu — 203.	
3. <i>Marxismus-leninismus a ideály společenského pokroku</i>	205

ODDÍL III

POLITICKÁ EKONOMIE KAPITALISMU	210
Kapitola 8. PŘEDMONOPOLISTICKÝ KAPITALISMUS	213
1. <i>Vznik kapitalistických vztahů</i>	213
2. <i>Zbožní výroba. Zboží. Zákon hodnoty a peníze</i>	214

Zboží — 215. Práce ztělesněná ve zboží — 215. Peníze — 217. Zákon hodnoty — 218.

3. *Učení o nadhodnotě — základní kámen Marxovy ekonomické teorie* 220
Výroba nadhodnoty — 220. Kapitalistické vykořisťování — 221. Kapitál — 222.
4. *Mzda* 224
5. *Růst zisku — cíl a hranice kapitalistické výroby* 226
Průměrný zisk — 227. Výrobní cena — 227. Podnikatelský důchod a úrok — 229. Zisk — hranice kapitalistické výroby — 229.
6. *Vývoj kapitalismu v zemědělství. Pozemková renta* 229
Pozemková renta — 230. Pacht a zbídačování malých a středních rolníků — 232.
7. *Reprodukce společenského kapitálu a hospodářské krize* 233
Hospodářské krize z nadvýroby — 235.
8. *Všeobecný zákon kapitalistické akumulace* 237
Zhoršování postavení dělnické třídy — 238. Dějinná tendence kapitalistické akumulace — 240.

Kapitola 9. IMPERIALISMUS — NEJVYŠŠÍ A POSLEDNÍ STADIUM KAPITALISMU 242

1. *Imperialismus jako monopolistický kapitalismus* 242
Koncentrace výroby a monopoly — 242. Finanční kapitál — 246. Vývoz kapitálu — 249. Hospodářské rozdělení světa — 250. Ukončení teritoriálního rozdělení světa a boj o jeho nové rozdělení — 252.
2. *Imperialismus jako parazitní a zahntvající kapitalismus* 254
Tendence k brzdění rozvoje výrobních sil — 254. Růst vrstvy rentiérů — 256. Politická reakce — 257. „Dělnická aristokracie“ — 258.
3. *Imperialismus jako odumírající kapitalismus* 259
Vytváření materiálních předpokladů pro socialismus — 259. Zostření kapitalistických rozporů — 260. Zákon nerovnoměrného hospodářského a politického vývoje — 261.
4. *Začátek všeobecné krize kapitalismu* 263

Kapitola 10. DNEŠNÍ IMPERIALISMUS 266

1. *Nová etapa všeobecné krize kapitalismu* 266
2. *Státně monopolistický kapitalismus* 268
Přerůstání monopolistického kapitalismu v kapitalismus státně mono-

- polistický — 268. O mechanismu dnešního státně monopolistického kapitalismu — 271. Militarizace hospodářství — 274. O kapitalistickém znárodnění a o státním kapitalismu — 278. Výmysly revizionistů a reformistů o dnešním kapitalismu — 280.
3. *Zbaví se kapitalismus hospodářských krizí?* 284
 Protikrizová opatření jsou pouze polovičatým prostředkem proti nevy-
 léčitelné chorobě kapitalismu — 284. Bankrot teorií o „bezkrizovém
 vývoji“ kapitalismu — 287.
4. *Prohloubení a rozšíření třídních rozporů* 289
 Dělnická třída a kapitál — 289. Co se děje s ostatními třídami dnešní
 buržoazní společnosti — 293.
5. *Poslední stupínek na historickém žebříčku kapitalismu* 298

ODDÍL IV

TEORIE A TAKTIKA MEZINÁRODNÍHO KOMUNIS- TICKÉHO HNUTÍ 301

Kapitola 11. SVĚTODĚJNÉ POSLÁNÍ DĚLNICKÉ TŘÍDY 301

1. *Dělnická třída jako osvoboditelka pracujícího lidstva* 302
2. *Zvyšování společenské a politické váhy dělnické třídy* 305
 Číselný růst dělnické třídy — 305. Dělnická třída jako nejorganizovanější
 a nejuvědomělejší třída pracujících — 306.
3. *Jednota zájmů dělnické třídy a všech pracujících* 308
 Dělnická třída jako vedoucí síla v boji lidu za osvobození od kapitalis-
 tického útlaku — 310.
4. *Internacionalismus jako zdroj síly dělnického hnutí* 311
 Internacionální charakter dělnického hnutí — 311. Mezinárodní soli-
 darita pracujících — 313.
5. *Překážky a obtíže stojící v cestě rozvoji dělnického hnutí* 314
 Rozkol v dělnickém hnutí — 316.
6. *Dělnická třída jako bojovník i tvůrce* 317
 Boj dělnické třídy za její bezprostřední hospodářské zájmy — 317.
 Vedoucí síla demokratických hnutí — 319. Dělnická třída — naděje
 pokrokového lidstva — 320.

Kapitola 12. VELKÁ ŘÍJNOVÁ SOCIALISTICKÁ REVOLUCE JAKO ZÁSADNÍ OBRAT V DĚJINÁCH LIDSTVA 323

1. <i>Avantgardní úloha ruské dělnické třídy</i>	323
2. <i>První socialistická revoluce na světě</i>	327
Přechod od buržoazně demokratické revoluce k socialistickému převratu — 327. Jak ruský proletariát rozbil stará dogmata o nemožnosti socialistické revoluce — 329. Komunistická strana v čele revolučního převratu — 331. První vzor proletářské moci v dějinách — 332.	
3. <i>Mocný podnět revolučnímu dělnickému hnutí v jiných zemích</i>	334
4. <i>Vliv Říjnové revoluce na národně osvobozenécké hnutí</i>	335
5. <i>Přední oddíl a záštita světového socialistického hnutí</i>	337
Kapitola 13. MARXISTICKO-LENINSKÁ STRANA A JEJÍ ÚLOHA V TRÍDNÍM BOJI DĚLNÍKŮ	340
1. <i>Jakou stranu potřebuje dělnická třída</i>	340
Revoluční charakter marxistické strany — 341. Předvoj dělnické třídy a všech pracujících — 343.	
2. <i>Demokratický centralismus ve struktuře a v životě strany</i> ...	344
Stranická demokracie a vedení — 346. Svoboda diskuse a akční jednota — 347.	
3. <i>O živém spojení strany s širokými masami</i>	350
Proklamovat vedoucí úlohu strany nestačí — vedoucí úlohu je třeba si vybojovat — 350. Pracovat všude kde jsou masy — 351. Vést masy a učit se od mas — 353.	
4. <i>Marxisticko-leninská politika je věda i umění</i>	354
O politické strategii a taktice — 355. Umění politického vedení — 357. Umění najít hlavní článek — 359.	
5. <i>Nutnost bojovat proti pravcovému oportunismu a sektářství</i>	361
Nebezpečí revizionismu — 361. Dogmatismus a sektářství vede k odtrženosti od mas — 363.	
6. <i>Mezinárodní charakter komunistického hnutí</i>	364
Kapitola 14. POLITIKA AKČNÍ JEDNOTY DĚLNICKÉ TŘÍDY A VŠECH DEMOKRATICKÝCH SIL NÁRODA	369
1. <i>Nutnost akční jednoty dělnické třídy v dnešní situaci</i>	370
Co je to politika akční jednoty — 370. Co by akční jednota přinesla — 371.	
2. <i>Kdo stojí v cestě akční jednotě dělnické třídy?</i>	372
Vytáčky odpůrců jednoty — 372. Antikomunismus jako heslo reakčních rozbíječů — 376.	

3. <i>Jak dosáhnout akční jednoty dělnického hnutí</i>	380
Dělnické masy chtějí jednotu — 380. Správně přistupovat k pracujícím z řad socialistů — 382. Ideologické neshody nejsou překážkou pro spolupráci — 385. Nutnost trpělivého a soudružského vysvětlování — 388.	
4. <i>Politika demokratické jednoty</i>	389
Co se žádá od dělnické strany ?— 390.	
Kapitola 15. SVAZEK DĚLNICKÉ TŘÍDY A ROLNICTVA ZA KAPITALISMU	396
1. <i>Boj za zájmy rolnictva</i>	396
Nutnost svazku dělníků a rolníků — 396. Co je podstatou feudálních pozůstatků — 400. Kapitalistické monopoly jako největší vykořisťovatelé dělníků a rolníků — 401.	
2. <i>Komunisté jsou obhájci životních zájmů rolnických mas</i>	403
Boj rolníků za pozemkovou reformu — 405.	
3. <i>Co dává rolníkům vítězství dělnické třídy</i>	406
Kapitola 16. NÁRODNĚ OSVOBOZENÉCKÉ HNUTÍ NÁRODŮ PROTI KOLONIALISMU.	409
1. <i>Dělnické hnutí a národnostní a koloniální otázka</i>	409
Dvě tendence v národnostní otázce — 409. Dělnická třída je nesmiřitelnou odpůrkyní národnostního útlaku — 411. Dělnická třída a dnešní nacionalismus — 413.	
2. <i>Rozmach národně osvobozenéckého hnutí a rozpad koloniální soustavy</i>	415
Mezinárodní podmínky rozmachu národně osvobozenéckého hnutí — 415. Hybné síly národně osvobozenéckého boje — 417. Historický význam rozpadu koloniální soustavy — 419. Státy, které vznikly na troskách kolonialismu — 420.	
3. <i>Vymoženosti protiimperialistické, protifeudální revoluce v asijských zemích, které nastoupily cestu k socialismu</i>	422
4. <i>Mladé národní státy východu v boji za upevnění své nezávislosti</i>	424
Na cestě pokroku — 425. Probuzení národů Arabského východu — 426. Perspektivy vývoje národních států na Východě — 428.	
5. <i>Země Latinské Ameriky v boji za skutečnou nezávislost</i>	432
6. <i>Boj za osvobození afrických národů</i>	436

7. *Antikomunismus slouží rozkládání a rozštěpování národně osvobozenického hnutí* 439
8. *Nové formy koloniální politiky* 441
9. *Světová socialistická soustava je oporou národů v boji proti kolonialismu* 444
- Význam hospodářské spolupráce socialistických států s východními zeměmi — 445.

Kapitola 17. BOJ NÁRODŮ KAPITALISTICKÝCH ZEMÍ ZA ZACHOVÁNÍ SVRCHOVANOSTI 447

1. *Zostření otázky svrchovanosti v imperialistické epoše* 447
- Formy a metody ofenzivy proti svrchovanosti — 450.
2. *Ideologii imperialistické buržoazie není vlastenectví, ale kosmopolitismus* 453
3. *Obrana svrchovanosti odpovídá životním zájmům všech zdravých sil národa* 456
- Dělnická třída jako obránkyně nezávislosti národů — 456. Dělníci nejsou lhostejní k osudu vlasti — 457. Zásada svrchovanosti je drahá nejširším vrstvám lidu — 460.

Kapitola 18. BOJ NA OBRANU DEMOKRACIE V BURŽOAZNÍCH ZEMÍCH 462

1. *Lenin o nutnosti boje za demokracii v podmínkách kapitalismu* 464
2. *Ofenzíva kapitalistických monopolů proti demokratickým právům pracujících* 466
- Finanční oligarchie je nepřitelem demokracie — 466. Reakce vztahuje ruku na životní zájmy dělnické třídy — 468. Antikomunismus jako oblíbená taktika nepřátel demokracie — 470. Demokracie je základnou masových lidových hnutí — 471.
3. *Sjednocení demokratických sil je nejdůležitější podmínkou vítězství nad reakcí a fašismem* 472
- Rozšíření sociální základny demokratického hnutí — 472. Boj dělnické třídy za sjednocení všech demokratických sil — 473.

Kapitola 19. VÁLEČNÉ NEBEZPEČÍ A BOJ NÁRODŮ ZA MÍR 476

1. *Imperialismus mimořádně ohrožuje budoucnost lidstva* 476
- Strategie ohrožující mír — 477. Imperialisté si hrají s ohněm — 480.
2. *Dělnická třída a válka* 481
3. *Obrana míru je nejdůležitější všeobecně demokratický úkol* .. 484

4. <i>Možnosti odvrátit válku v dnešní době</i>	487
Mírumilovná politika socialistických zemí je záštitou všeobecného míru — 488. Mírové síly jsou s to spoutat agresí — 491.	
Kapitola 20. O RŮZNÝCH FORMÁCH PŘECHODU K SOCIALIS- TICKÉ REVOLUCI	493
1. <i>Vývoj třídních antagonismů dělá proletářskou revoluci ne- vyhnutelnou</i>	493
Metody přístupu k socialistické revoluci — 495.	
2. <i>Současná demokratická hnutí a socialistická revoluce</i>	497
Některé zvláštnosti dnešních demokratických hnutí — 497. O přerůstání demokratických revolucí v socialistické — 500. Jiné formy přechodu mas od boje za demokratické požadavky k socialistické revoluci — 506.	
3. <i>Dozrávání podmínek pro proletářskou revoluci</i>	508
Revoluce je prolomení slabého článku v imperialistické soustavě — 508. Je revoluce nutně spjata s válkou? — 509. Co je to revoluční situace? — 511.	
4. <i>Přechod moci do rukou dělnické třídy</i>	514
Možnost násilného řešení otázky moci — 515. Možnost pokojné cesty revoluce — 517. O využití parlamentu v revoluci — 520.	
5. <i>Hlavní zákonitosti socialistické revoluce a zvláštnosti jejich projevu v různých zemích</i>	523

ODDÍL V

UČENÍ O SOCIALISMU A KOMUNISMU	527
Kapitola 21. DIKTATURA PROLETARIÁTU A PROLETÁŘSKÁ DEMOKRACIE	527
1. <i>Historická nutnost diktatury proletariátu v přechodném období</i>	527
Nevyhnutelnost odporu reakční buržoazie — 528. Poměr dělnické třídy k násilí — 530. Být marxistou znamená uznávat nutnost diktatury proletariátu — 533.	
2. <i>Proletářská demokracie jako nový typ demokracie</i>	536
Demokracie pro pracující — 536. Zvláštní forma svazku dělnické třídy se všemi pracujícími — 539. Zajištění práv a svobod pracujících — 540. Systém demokratické správy — 541. Marxisticko-leninská strana za diktatury proletariátu — 543. Úloha veřejných organizací — 547.	
3. <i>Rozmanitost forem diktatury proletariátu</i>	549